

2021 он | ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2021 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

ГАРЧИГ

Товчилсон үгийн тайлбар	3
Нэгдүгээр бүлэг. Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар	4
1.1. Бүтэц, зохион байгуулалт	4
1.2. Хүний нөөц:.....	5
1.3 Аудитын үр дүнгийн үзүүлэлт	6
Хоёрдугаар бүлэг. Санхүүгийн аудитын талаар.....	7
2.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн	7
2.2 ОНТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудит.....	10
2.3 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудит	11
2.4 Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудит	11
2.5 Тусгай сангуудын санхүүгийн тайлангийн аудит	11
2.6 Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн аудит	12
2.7 Аймгийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	12
Гуравдугаар бүлэг. Гүйцэтгэлийн аудитын талаар	13
Дөрөвдүгээр бүлэг. Нийцлийн аудитын талаар	16
Тавдугаар бүлэг. ИТХ-ын хүсэлтээр болон өөрийн санаачилгаар хийсэн аудитын талаар	17
Аймгийн ИТХ-д үзүүлэх үйлчилгээний талаар:.....	17
Зургаадугаар бүлэг. Дотоод ажлын талаар:	17
6.1 Сургалтын талаар	17
6.2 Хамтын ажиллагааны талаар	18
6.3 Архив, албан хэрэг хөтлөлт:	18
6.4 Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлт:.....	19
6.5 Шагнал урамшуулал:	19
6.6 Мэдээллийн ил тод байдал, мэдээлэл түгээх үйл ажиллагаа:	20
6.7 Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх	20
Долдугаар бүлэг. Санхүүгийн тайлагнал, төсвийн гүйцэтгэлийн талаар	21
Наймдугаар бүлэг. Дүгнэлт, санал.....	22
ҮАГ-т уламжлах санал, хүсэлт:.....	22

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АОУС	Аудитын олон улсын стандарт
АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт
АИТХ	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ГА	Гүйцэтгэлийн аудит
ГАГ	Гүйцэтгэлийн аудитын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ММНБИ	Монголын Мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт
НА	Нийцлийн аудит
НАГ	Нийцлийн аудитын газар
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
НТШ	Нээлттэй тендер шалгаруулалт
ОНТЕЗ	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар
САГ	Санхүүгийн аудитын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
СТАУС	Санхүүгийн тайлангийн аудитын удирдлагын систем
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
ТАБ	Төрийн аудитын байгууллага
ТБОНӨХБАҮХАТ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай
ТМЗ	Татварын мэргэшсэн зөвлөх
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
УИХ	Улсын их хурал
УСНББОУС	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН 2021 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

2021.06.20

Чойр хот

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР

1.1. Бүтэц, зохион байгуулалт

Төрийн аудитын байгууллагаас 2021 онд дэвшүүлсэн “**Аудитыг цахимжуулж нэгтгэн удирдах тогтолцоог бүрдүүлж, төлөвшүүлэх**” зорилтын хүрээнд Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь гол үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн УИХ-ын Төсвийн байнгын хорооны 2020 оны 05 дугаар тогтоол, МУЕА-ын 2021 оны А/28 дугаар тушаалаар баталсан төлөвлөгөөний дагуу аудитыг хийж гүйцэтгэхэд хүн хүч, цаг хугацаа, санхүүгийн нөөцөө боломжит хэмжээнд хуваарилан төлөвлөж ажиллалаа.

2021 онд хэрэгжүүлэх байгууллагын Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг МУЕА-ын орлогч болон тамгын дарга нараар батлуулж, нийт 4 зорилт, 63 арга хэмжээг төлөвлөснөөс эхний хагас жилийн байдлаар 4 зорилтын хүрээнд 52 арга хэмжээг хэрэгжүүлж, төлөвлөсөн ажлаа 100% хийж гүйцэтгэлээ.

Байгууллагын 2021 оны Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулснаар төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг ТЖАХ-ийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгуулж, байгууллагын 5 ажилтны Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг баталж, 2 ажилтантай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байна.

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу ажиллагсдын төлөвлөгөөний биелэлтийг журамд зааснаар улирал тутам үнэлж, хагас жилээр дүгнэлээ.

2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар сар тутам хүний нөөцийн хөдөлгөөний мэдээ болон ажлын явцын тайланг гарган хугацаанд нь ҮАГ-т цахимаар хүргүүлж, шаардлагатай асуудлыг тухай бүр шийдвэрлүүллээ.

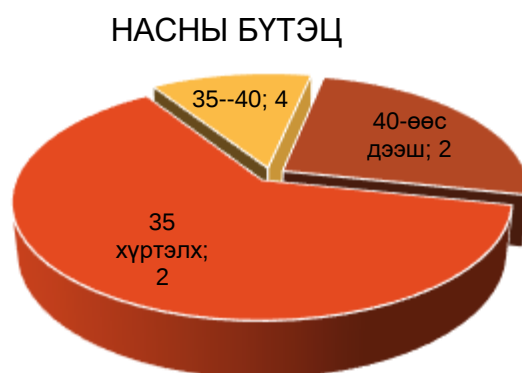
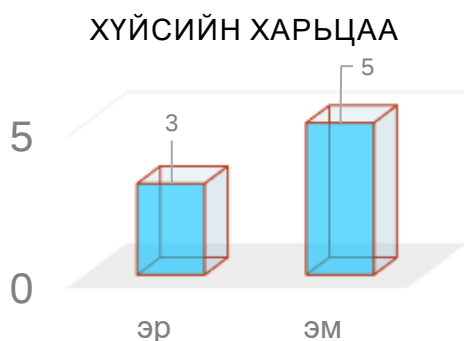
Байгууллагын шуурхай хуралдааныг 7 болон 14 хоног тутам хийж, өмнөх шуурхай хурлаас өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлт, тухайн 7 хоногт хийх ажлыг хэлэлцэн эхний хагас жилийн байдлаар 18 удаагийн шуурхай хуралдааны хурлын тэмдэглэл бүрэн бичигдсэн ба шуурхай хуралдаан болон удирдлагаас ажилтнуудад давхардсан тоогоор нийт 308 үүрэг даалгавар өгөгдсөнийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна. Биелэлтийг бичиг хэргийн ажилтнаар тухай бүр нэгтгэн гаргуулж, биелэлтэд хяналт тавьж ажиллалаа.

1.2. Хүний нөөц:

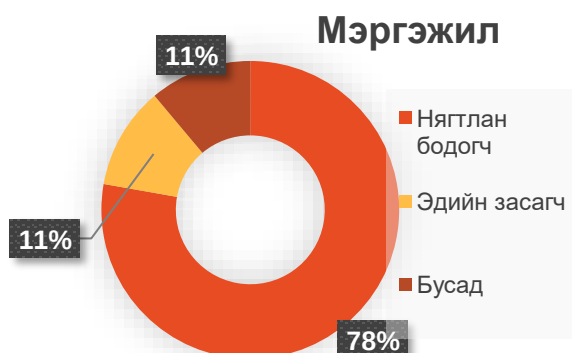
Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь тайлант хугацаанд Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2021 оны А/19 дүгээр тушаалаар баталсан бүтэц, орон тооны дагуу үндсэн 7 орон тоотой үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Үүнд: Дарга, тэргүүлэх аудитор-1, аудитын менежер-1, ахлах аудитор-2, аудитор-2, жолооч-1 байна. Мөн 1 гэрээт нягтлан бодогч-бичиг хэргийн ажилтантай байна.

Хүний нөөцийн 5 буюу 62.5% нь аудитын үйл ажиллагааг, 3 буюу 37.5% нь удирдлага болон дэмжих үйлчилгээний чиг үүргийг гүйцэтгэж байна.

Тус аймаг дахь Төрийн аудитын газрын хүний нөөцийн статистик тоо мэдээг дараах байдлаар харуулбал: Нийт 8 хүн ажиллаж байгаагаас 3 буюу 37.5% эрэгтэй, 5 буюу 62.5% эмэгтэй ажилтан байна. Насны бүтцийг авч үзвэл 25.0% нь 35 хүртэлх, 50% нь 35-40, 25.0% нь 40-өөс дээш насных байна.

Нийт ажиллагсдын 37.5% нь магистер, 50% нь бакалавр, 12.5% бүрэн дунд боловсролтой бол, 28.6% нь 1-5 жил, 28.6% нь 5-10 жил, 42.8% нь 10-аас дээш жил төрийн байгууллагад тогтвор суурьшилтай ажиллаж байна.

Нийт ажилчдын 7 нь нягтлан бодогч мэргэжилтэй бол тэдний 4 нь мэргэшсэн нягтлан бодогч, 3 нь Татварын мэргэшсэн зөвлөх байна.

1.3 Аудитын үр дүнгийн үзүүлэлт

Тус аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2021 оны Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу эхний хагас жилд 4 зорилтын хүрээнд нийт 52 арга хэмжээг хэрэгжүүлж, 147.0 сая төгрөгийг тус тус зарцуулан ажиллалаа.

2021 оны эхний хагас жилд нийт 81 аудитыг гүйцэтгэж, бүх шатны төсөв захирагчийн төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн тайланд 61 дүгнэлт гаргалаа. Тайлант хугацаанд 3 гүйцэтгэлийн аудитад 146 байгууллага, нэгжийн үйл ажиллагаа, тэдгээртэй холбоотой талуудын үйл ажиллагааг хамруулан аудитад нийт 75/635 хүн/өдөр зарцуулж, 1307 илүү цаг ажиллалаа.

2021 оны эхний хагас жилд хийж гүйцэтгэсэн аудитаар нийт 6,695.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, зөрчлийн 57.4% буюу 3,841.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг аудитын явцад залруулан, 133.9 сая төгрөгийн зөрчилд 73 акт тогтоож, 1,170.9 сая төгрөгийн зөрчилд 109 албан шаардлага хүргүүлж, 1,475.6 сая төгрөгийн зөрчилд 153 зөвлөмж өгч ажиллалаа.

Аудитын дүнд нийт илрүүлэлтийн 57.0 хувь буюу 3,824.6 сая төгрөгийг нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналтай, 5.0 хувь буюу 360.3 сая төгрөгийг улс, орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлттэй, 4.0 хувь буюу 274.0 сая төгрөгийг дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой, 6.0 хувь буюу 397.0 сая төгрөгийг хууль, тогтоомжийн хэрэгжилттэй, 7.0 хувь буюу 445.4 сая төгрөгийг арвилан хэмнэлт, үр ашиг, үр нөлөөтэй холбоотой, 21.0 хувь буюу 1,384.4 сая төгрөгийг бусад асуудалтай холбоотой алдаа зөрчил эзэлж байна.

Тайлант хугацаанд орон нутгийн төсөвт 95.3 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, аудитад хамрагдсан байгууллагаас 441.2 сая төгрөгийн үр өгөөжийг хүлээн зөвшөөрсөн нь төсвөөс авсан “нэг” төгрөгийн санхүүжилт тутамд 3 төгрөгийн үр өгөөж бий болгосон байна.

Төрийн аудитын байгууллагын 2021 оны эхний хагас жилийн аудитын үйл ажиллагаа, түүний үр дүнг товч тоон үзүүлэлтээр харуулбал:

сая төгрөгөөр/

Аудитын төрөл	Аудитын тоо	Илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн дүн	Тогтоосон төлбөрийн актын дүн	Өгсөн албан шаардлагын дүн	Бүртгэсэн үр өгөөжийн дүн	Үүнээс: Залруулсан дүн	Өгсөн зөвлөмж /тоо/
Санхүүгийн аудит	78	6,044.7	132.2	687.2	819.4	3,841.4	133
Гүйцэтгэлийн аудит	3	650.9	1.6	483.7	483.7	-	20
Нийцлийн аудит	-	-	-	-	-	-	-
дүн	81	6,695.5	133.9	1,170.9	1,304.7	3,841.4	153

- ❖ **Төлбөрийн акт:** Тайлант хугацаанд 133.9 сая төгрөгийн 73 төлбөрийн акт тогтоосноос 71.2% буюу 95.3 сая төгрөгийг барагдуулж, тайлант хугацааны эцэст 38.6 сая төгрөгийн 11 төлбөрийн актын үлдэгдэлтэй байна. Нийт барагдуулсан актаас 92.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлж, 3.3 сая төгрөгийг байгууллагад буцаан олгуулсан байна.

- ❖ **Албан шаардлага:** Тайлант хугацаанд 1,170.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 109 албан шаардлага хүргүүлснээс 28.6% буюу 334.9 сая төгрөгийн 82 албан шаардлага, өмнөх оны үлдэгдлээс 11.0 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага хэрэгжиж, тайлант хугацааны эцэст 1,297.0 сая төгрөгийн 37 албан шаардлага байна. Аудит хийсэн хугацаанаас шалтгаалж, хугацаа болоогүй албан шаардлагын үлдэгдэл 86.6%-тай байна.
- ❖ **Зөвлөмж:** Гүйцэтгэсэн аудитын дүнд үндэслэн шалгагдагч этгээд болон хамрагдагч талуудад 153 зөвлөмж хүргүүлснээс хэрэгжилт 54.3 хувь буюу 83, өмнөх оноос шилжиж ирсэн зөвлөмж 68.2 хувь буюу 75 хэрэгжиж, тайлант хугацааны эцэст 104 зөвлөмжийн үлдэгдэлтэй байна. Аудит хийгдсэн хугацаанаас шалтгаалан 62.5 хувь буюу 65 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй, 37.5 хувь буюу 39 зөвлөмж хугацаа хэтэрсэн байна.
- ❖ **Хариуцлага тооцуулах санал:** Тайлант хугацаанд гүйцэтгэсэн аудитын үр дүнгээр зөрчил гаргасан 6 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлснээс 3 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулж, хариу ирүүлээгүй 3 санал байна.

Тайлант хугацаанд төлөвлөж, гүйцэтгэсэн аудитыг харуулбал:

- Санхүүгийн тайлангийн аудитад 78 байгууллага хамрагдаж, аудитын тайлан, гэрчилгээг бүх шатны төсвийн захирагч нарт гардуулан өгсөн
- Нэгдсэн удирдамжаар 1, өөрийн санаачилгаар 2, нийт 3 аудитыг гүйцэтгэхээр төлөвлөснөөс аудитыг хугацаанд нь бүрэн гүйцэтгэлээ.

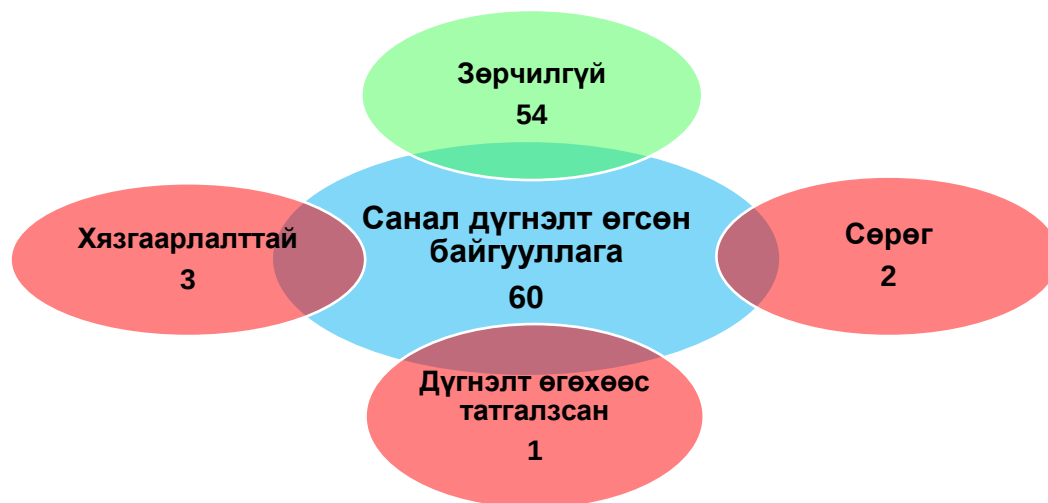
ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЛААР

2.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн

Тус аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллага нь хуулиар тодорхойлсон чиг үүргийнхээ дагуу улс, орон нутгийн төсвийн байгууллага, орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, төсөл хөтөлбөрийн 78 санхүүгийн тайланд аудит хийснээс 61 байгууллагад бие дааж аудитын дүгнэлт гаргаж, 6 байгууллагад итгэл үзүүлж, 11 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулжээ. Санхүүгийн тайлангийн аудитыг 100 хувь өөрсдийн нөөц бололцоог дайчлан хийж гүйцэтгэлээ.

Тайлант хугацаанд санхүүгийн тайлангийн аудитад төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 1, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 4, тусгай сан 11, төсвийн шууд захирагчийн 50, ОНӨААТҮГ-ын 6, нийт 73 байгууллагын санхүүгийн тайлан хамрагдав

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар 60 байгууллагын санхүүгийн тайланд өгсөн санал дүгнэлтийн 54 буюу 90.0 хувийг зөрчилгүй, 3 буюу 5.0 хувийг хязгаарлалттай, 2 сөрөг санал дүгнэлт өгч, 1 тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 69/495 хүн/өдөр зарцуулж, 1,187 илүү цаг ажилласан бөгөөд нийт 6,044.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, илрүүлсэн зөрчлийн 63.6% буюу 3,841.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг аудитын явцад залруулсан байна

Аудитаар залруулагдаагүй 132.2 сая төгрөгийн зөрчилд 71 төлбөрийн акт тогтоож, 687.2 сая төгрөгийн зөрчилд 96 албан шаардлага, 1,310.0 сая төгрөгийн зөрчилд 133 зөвлөмж өгч, хариуцлага тооцуулах 6 саналыг эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлж ажиллалаа.

Тайлант хугацаанд тогтоосон 132.2 төгрөгийн төлбөрийн актын 93.6 сая төгрөг буюу 70.8%-ийг барагдуулж, 687.2 сая сая төгрөгийн албан шаардлагын 48.7%-ийг хэрэгжүүлсэн байна. Орон нутгийн төсөвт 90.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, 3.3 сая төгрөгийг буцаан олгуулсан байна.

Тайлант хугацаанд өгсөн 133 зөвлөмжийн 83 зөвлөмж буюу 62.4%-ийг хэрэгжүүлж, 20 зөвлөмж хугацаа хэтэрсэн байна.

Өмнөх оноос шилжиж ирсэн актын үлдэгдэл байхгүй, 80.7 сая төгрөгийн албан шаардлага хэрэгжээгүй, 12 зөвлөмжийн үлдэгдлээс 8 зөвлөмжийн биелэлтийг хангуулсан байна.

Санхүүгийн аудитаар нийт 428.6 сая төгрөгийн үр өгөөжийг харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлэн бүртгэснээр санхүүгийн тайлангийн аудитаар бий болсон Төрийн аудитын газрын зардлын 1 төгрөгт ногдох үр өгөөж 2.9 төгрөг болж байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад АДБОУС, АОУС, Үндэсний стандарт 6817:2020-ыг мөрдөж, УСНББОУС, СТОУС, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврыг шалгуур болгон ашиглаж, журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэв. Аудитад СТАУС программыг ашиглаж, аудитын үе шат бүрд чанарын хяналтыг хэрэгжүүллээ.

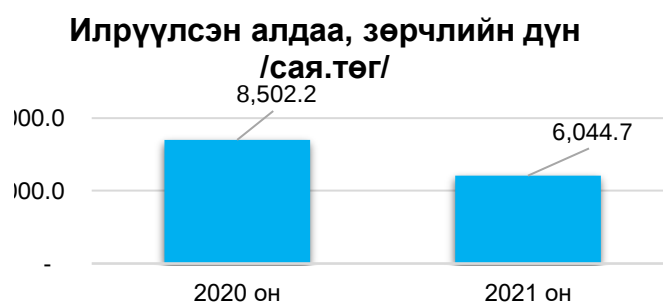
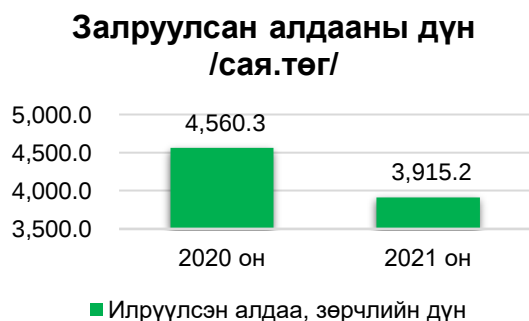
Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсөв захирагч нарт албан бичгээр хүргүүлж, танилцуулсан бөгөөд ҮАГ-ын Санхүүгийн аудитын газарт болон үйлчлүүлэгч байгууллагад хуулийн хугацаанд хүргүүлж ажилласан.

Нийт илрүүлэлтийн 59.6%-ийг НББ, тайлагналтай холбоотой зөрчил эзэлж байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хязгаарлалттай болон сөрөг санал дүгнэлт авсан, дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан 3 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах тухай саналыг эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлсэн ба хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

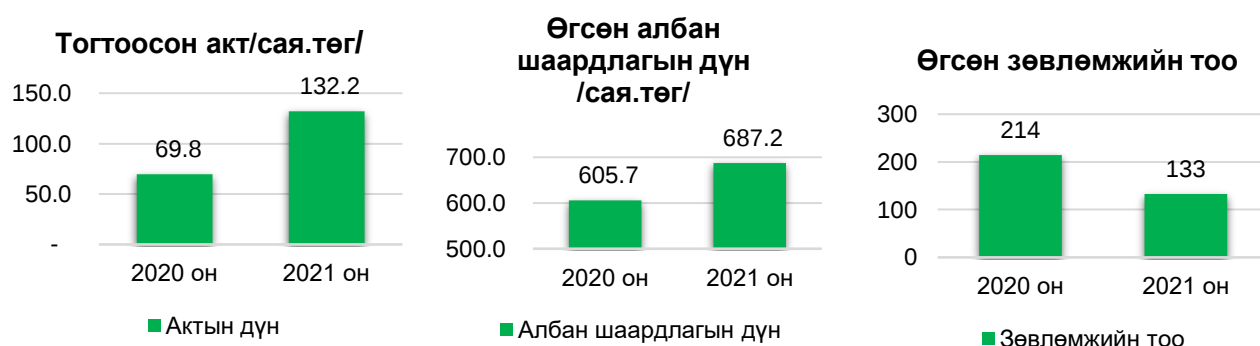

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, тогтоосон төлбөрийн акт, өгсөн албан шаардлага, зөвлөмж, түүний биелэлтийг өмнөх онтой харьцуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар 2021 оны эхний хагас жилд 6,044.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг илрүүлсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 28.9%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна. Санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад залруулсан алдаа, зөрчлийг өмнөх онтой харьцуулахад 645.1 сая төгрөг буюу 14.1%-иар буурсан байна.

2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага өмнөх оноос 13.5%, тогтоосон акт 189.4%-иар тус тус өссөн бол, зөвлөмжийн тоо 81-ээр тус тус буурсан байна.

2.2 ОНТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудит

Орон нутгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг баталгаажуулах аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасан хугацаанд гүйцэтгэж, ОНТЕЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд “зөрчилгүй” санал дүгнэлт өглөө.

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-т “аймаг, нийслэлийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 4 дүгээр сарын 01-ний дотор төрийн аудитын төв байгууллагад хүргүүлэх..” гэж заасны дагуу ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төрийн аудитын байгууллагад хугацаанд нь ирүүлсэн болно.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 34 төсвийн байгууллага, 6 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 12 тусгайн сангийн, 3 төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нийт 55 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 41 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 9 байгууллага түүвэрт хамрагдсан, 3 байгууллагад итгэл үзүүлсэн, 2 байгууллага аудитад хамрагдаагүй байна. Энэ тусгайлан төсөв батлагдаагүй Баянтал сумын МХС, БХС-гууд тул аудитад хамруулаагүй.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт 36, “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт 2 /аймгийн Боржигин чуулга, Баянтал сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч/, “сөрөг” саналт дүгнэлт 2 /аймгийн “Цөм сүргийн үржлийн төв” ОНӨҮГ, Баянтал сумын Эрүүл мэндийн төв/, “Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан” 1 / Шивээговь сумын “Илчлэг-Шивээ” ОНӨААТҮГ/ тус тус өгсөн байна.

Өөрчлөлттэй санал дүгнэлт авсан 3 байгууллагын удирдлагуудад хариуцлага тооцуулах албан шаардлагыг эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлсэн бөгөөд 1 төсвийн захирагчид арга хэмжээ тооцож хариу ирүүлсэн байна.

Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 79.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 5.8 сая төгрөгийн алдааг залруулж, “Хязгаарлалттай” болон “Сөрөг”

санал дүгнэлт авсан 2 төсвийн захирагчид хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлж, 73.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг арилгуулах 8 зөвлөмж өглөө. Зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

ТЕЗ-ийн нэгтгэсэн тайланд хамрагдсан байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт **4,393.2** сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн бөгөөд тайлант оны алдаа, зөрчлийн дүн өмнөх оноос 1,226.7 сая төгрөгөөр буюу 21.5 хувиар, зөвлөмжийн дүн 1,872.5 сая төгрөгөөр тус тус буурсан боловч актын дүн 13.1 сая, албан шаардлага 183.0 сая төгрөгөөр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

2.3 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудит

Тайлант хугацаанд 4 ТТЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг төлөвлөсөн цаг хугацаанд нь гүйцэтгэж, тайланг баталгаажуулан холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлсэн. Аудитад хамрагдсан 4 ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллагад “Зөрчилгүй”, 1 байгууллагад “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт /Баянтал сумын ТТЗ/ өгсөн байна.

Аудитаар нийт 461.7 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 366.6 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 1.3 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, зөрчил арилгуулах 2, хариуцлага тооцуулах 1 албан шаардлага хүргүүлж, 93.8 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 13 зөвлөмж өгсөн байна.

Үүнээс төлбөрийн акт, албан шаардлагыг хугацаанд нь бүрэн барагдуулсан бөгөөд зөвлөмжийн хэрэгжилт тооцох хугацаа болоогүй байна.

2.4 Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудит

Тайлант хугацаанд 54 ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг хийхээр төлөвлөсөн ба аудитыг хуулийн хугацаанд бүрэн гүйцэтгэж аудитын тайлан, дүгнэлтийг баталгаажуулан холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлсэн.

Аудитад хамрагдсан 54 байгууллагаас 5 байгууллага түүвэрт хамрагдаж, 45 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 4 байгууллагад итгэмжлэл олголоо. Аудитад хамрагдсан 42 байгууллагад “Зөрчилгүй”, 2 байгууллагад “Хязгаарлалттай”, 1 байгууллагад “Сөрөг” санал дүгнэлт өгсөн байна.

Тус аудитаар нийт 3,720.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 3,112.4 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 115.9 сая төгрөгийн 64 төлбөрийн акт тогтоож, 283.5 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 76, хариуцлага тооцуулах 3, нийт 79 албан шаардлага хүргүүлж, 209.0 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 80 зөвлөмж өглөө.

Үүнээс 77.3 сая төгрөгийн 53 төлбөрийн акт, 270.1 сая төгрөгийн 69 албан шаардлага, 21.3 сая төгрөгийн 66 зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлж ажилласан ба 24.0 сая төгрөгийн 10 төлбөрийн акт, 12.3 сая төгрөгийн 9 албан шаардлага, 14 зөвлөмжийн хугацаа хэтэрсэн бөгөөд 14.5 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 1.1 сая төгрөгийн албан шаардлагын хэрэгжилт тооцох хугацаа болоогүй байна.

2.5 Тусгай сангуудын санхүүгийн тайлангийн аудит

Тайлант хугацаанд гүйцэтгэхээр нийт 12 тусгай сангаас 1 тусгай сангийн тайланд итгэл үзүүлсэн ба 5 тусгай сангийн санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт гаргах, 6 тусгай сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулахаар төлөвлөсөн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудитыг төлөвлөсөн цаг хугацаанд нь гүйцэтгэж, тайланг баталгаажуулан холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлсэн.

Аудитад хамрагдсан 11 тусгай сангаас 5 сангийн тайланд санал дүгнэлтийг гаргаж, 6 санд түүврийн аудитыг хийж дууслаа. Тусгай сангийн СТА-аар Зөрчилгүй-5 санал дүгнэлт өгсөн байна.

Тус аудитаар нийт 662.1 сая төгрөгийн 38 алдаа зөрчил илэрснээс 202.2 сая төгрөгийн 9 алдааг залруулж, 0.5 сая төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоож, 376.2 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 11 албан шаардлага хүргүүлж, 83.2 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 16 зөвлөмж өгсөн байна.

Үүнээс 0.5 сая төгрөгийн 2 төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, 63.9 сая төгрөгийн 5 албан шаардлага, 50.9 сая төгрөгийн 11 зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлж ажилласан ба 12.2 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага, 2 зөвлөмжийн хугацаа хэтэрсэн бөгөөд 300.1 сая төгрөгийн 5 албан шаардлага, 3 зөвлөмжийн хэрэгжилт тооцох хугацаа болоогүй байна."

2.6 Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн аудит

Аудитад нийт 6 орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд хамрагдахаас 1 байгууллагад итгэл үзүүлсэн бөгөөд 4 байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитыг төлөвлөсөн цаг хугацаанд нь гүйцэтгэж, тайланг баталгаажуулан холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлсэн.

Аудитад хамрагдсан 4 ОНӨААН-ийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллагад "Зөрчилгүй" дүгнэлт өгсөн ба 1 байгууллагад нягтлан бодогч солигдсон шалтгаанаар СТА-д шаардлагатай баримт материалууд болон санхүүгийн тайланг хуулийн хугацаанд бүрэн гаргаж ирүүлээгүй, аудит хийх боломжгүй болсон тул санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байна.

Тус аудитаар нийт 282.9 сая төгрөгийн 54 алдаа зөрчил илэрснээс 154.4 сая төгрөгийн 22 алдааг залруулж, 14.5 сая төгрөгийн 4 төлбөрийн акт тогтоож, 27.6 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах 7 албан шаардлага хүргүүлж, 12.6 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 10 зөвлөмж өгсөн ба 73.8 сая төгрөгийн алдааг залруулаагүй байна.

Үүнээс 14.5 сая төгрөгийн 4 төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, 1.0 сая төгрөгийн 5 албан шаардлага, 2.3 сая төгрөгийн 6 зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлж ажилласан ба 1 албан шаардлага, 10.4 сая төгрөгийн 4 зөвлөмжийн хугацаа хэтэрсэн байна. 26.6 сая төгрөгийн 1 албан шаардлагын хэрэгжилт тооцох хугацаа болоогүй байна.

2.7 Аймгийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.10.2-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хуулийн хугацаанд аудит хийж, тайланг аймгийн ИТХ болон ТЕЗ-д хүргүүллээ.

ТЕЗ-аас ирүүлсэн аймгийн нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгасан 20,554.8 сая төгрөгийн орлого, 18,712.5 сая төгрөгийн зарлагын гүйцэтгэлийг баталгаажуулав.

2020 онд орон нутгийн төсөвт нийт 20,554.8 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэхээр төлөвлөсөн ба ТЕЗ-ийн 2020 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаар 20,554.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 18,712.5 сая төгрөг буюу 91.0 хувьтай байна. Тайлант онд нийт 1,842.3 сая төгрөгийн хэмнэлттэй ажилласан ба үүний 1,118.4 сая төгрөг нь бодит бус хэмнэлт, 723.7 сая төгрөг нь бодит хэмнэлт байна.

Тайлант онд сангуудын болон төсөвт байгууллагын өөрийн орлогын төлөвлөгөө тасарсан, хөрөнгө оруулалтын шинж чанартай ажлууд тухайн ондоо бүрэн хэрэгжээгүй зэргээс шалтгаалан бодит бус хэмнэлт үүссэн байна.

Аудитаар илэрсэн 838.1 сая төгрөгийн зөрчилд 8 зөвлөмжийг өгч, тайланг холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлсэн ба хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЛААР

Төрийн аудитын байгууллагаас 2021 онд баталсан аудитын сэдэв, төлөвлөгөөний хүрээнд эхний хагас жилд давхардсан тоогоор 146 байгууллагыг хамруулан 3 гүйцэтгэлийн аудит хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд аудитад нийт 6/140 хүн/өдөр зарцуулж, 120 илүү цаг ажиллалаа.

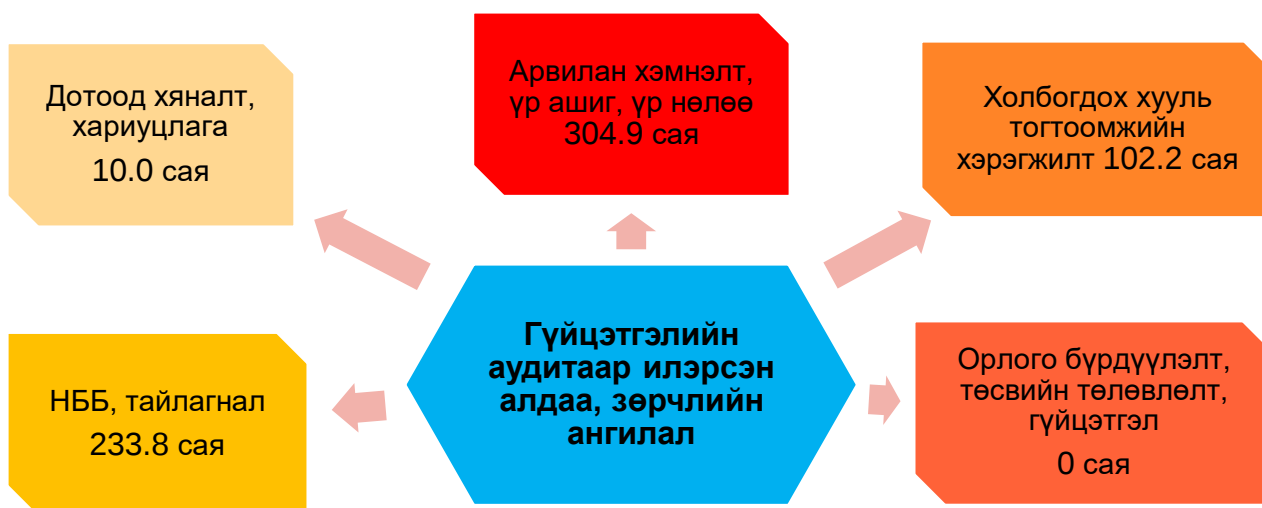
Тайлант хугацаанд гүйцэтгэсэн нийт 3 аудитын 1 аудит буюу 33.3%-ийг ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамжаар, 2 аудит буюу 66.7%-ыг өөрийн санаачилгаар тус тус хийж гүйцэтгэлээ.

Гүйцэтгэлийн аудитаар нийт 650.9 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 1.6 сая төгрөгийн, зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож, 483.7 сая төгрөгийн зөрчилд 7 албан шаардлага, 165.6 сая төгрөгийн зөрчилд 20 зөвлөмж өглөө.

Гүйцэтгэлийн аудитаар тогтоосон 1.6 сая төгрөгийн төлбөрийн актыг 100.0% барагдуулж, аудит хийсэн хугацаанаас шалтгаалан албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа байна. Орон нутгийн төсөвт 1.6 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Өмнөх оноос шилжиж ирсэн 71.2 сая төгрөгийн актыг барагуулаагүй бөгөөд 39.1 сая төгрөгийн 6 албан шаардлагын 11.0 сая төгрөг буюу 28.1%-ийг хэрэгжүүлж, 57 зөвлөмжийн үлдэгдлээс 82.5% буюу 47 зөвлөмжийн биелэлтийг хангуулсан, хугацаа хэтэрсэн 10 зөвлөмжийн үлдэгдэлтэй байна.

Гүйцэтгэлийн аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн ангиллыг харуулбал:

Аудитаар илэрсэн нийт зөрчлийн 46.7%-ийг арвилан хэмнэлт, үр ашиг, үр нөлөөтэй холбоотой зөрчил эзэлж байна.

Гүйцэтгэлийн аудитын үе шатны ажлыг хэрэгжүүлэх явцад ГАГ-аас ирүүлсэн судалгаа, мэдээллийг бүрэн гаргаж, мөн аудитын тайлан болон бусад холбогдох материалыг цахимаар болон цаасаар цаг хугацаанд нь хүргүүлж, ҮАГ-аас зохион байгуулсан цахим хурал, сургалтад бүрэн хамрагдлаа.

Тайлант хугацаанд дараах аудитуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Үүнд:

ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамжаар:

Улсын төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө

Аудитыг нэгдсэн төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу гүйцэтгэж, Монгол Улсын 2020 оны төсвийн тухай хуулиар Говьсүмбэр аймагт баталсан 33,090.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 11 төсөл, арга хэмжээний тайлант онд санхүүжихээр батлагдсан 14,360.8 сая төгрөгийн ТАХ-ний хэрэгжилтэд аймгийн ЗДТГ, Орон нутгийн өмчийн газар, Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар, ажил гүйцэтгэгч зарим ААН-ийн үйл ажиллагааг хамруулан аудит хийлээ. Монгол Улсын 2020 оны төсвийн тухай хуульд нэр зааж батлагдаагүй буюу салбарын ТЕЗ-д батлагдаж эрх шилжсэн 281.4 сая төгрөгийн 8 төсөл, арга хэмжээ байна. Үүнээс шилжих 8, шинээр хэрэгжих 11 төсөл арга хэмжээ батлагджээ. Дээрх 19 төсөл, арга хэмжээний 15 нь Говьсүмбэр аймгийн ТЕЗ-д эрх шилжиж хэрэгжсэн бол 4 арга хэмжээ эрх шилжээгүй хэрэгжсэн байна.

Аудитаар “Төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт нэгдсэн бодлогын хүрээнд хийгдээгүй, он дамжин хэрэгжиж буй зарим ажлын гүйцэтгэл хангалтгүй, хүлээн авсан тоног төхөөрөмжийг ашиглагч байгууллагад бүртгүүлээгүй, бүрэн хүчин

чадлаар нь ашиглахгүй байгаа нь хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг бууруулж байна” гэсэн дүгнэлт өгсөн. Аудитын дүн, дүгнэлтэд үндэслэн холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх талаар захиалагч буюу аймгийн ЗДТГ-т 4 зөвлөмж өглөө.

Гүйцэтгэлийн аудитаар нийт 235.4 сая төгрөгийн 8 алдаа зөрчил илрүүлж, алдаа зөрчлийг арилгах болон давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж, 1.6 сая төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 233.8 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага өглөө.

Аудитын тайланг тэргүүлэх аудиторын 2021 оны А/08 дугаар тушаалаар баталгаажуулан аймгийн ИТХ болон ТЕЗ-д тус тус хүргүүлсэн.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 40, аудитын өртөг 8.6 сая төгрөг байна.

Өөрийн санаачилгаар:

Орон нутгийн төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2020 онд шинээр 1,597.6 сая төгрөгийн 38 төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр батлагдсан бөгөөд 1,487.1 сая төгрөгийн гэрээ байгуулагдаж, 80.2 сая төгрөгийн ажлын гэрээ байгуулагдаагүй он дамжиж, 30.4 сая төгрөгийн гэрээний хэмнэлт үүссэн байна.

Аймгийн Орон нутгийн өмчийн газар нь хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу нээлттэй тендер шалгаруулалт-6, шууд гэрээ-5, зөвлөх үйлчилгээ-1, харьцуулалтын аргаар 15 худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулжээ.

Ажлын 2, зөвлөх үйлчилгээний 9, бараа үйлчилгээ худалдан авах 1, нийт 12 арга хэмжээ он дамжин хэрэгжсэн байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын зорилтот түвшнийг урьдчилан тооцоогүйгээс гүйцэтгэл болон хүрсэн үр дүнгийн талаар судалгаа хийгдээгүй, ашиглалтад хүлээн авсан хөрөнгө оруулалтын ажлыг ашиглагч байгууллагууд бүртгэж тайлагнаагүй, түүнд хяналт тавиагүй байна.

Аудитын дүн, нотлох зүйлд үндэслэн “*Бодлогын баримт бичигт нийцээгүй төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжүүлсэн, гүйцэтгэлийн хяналт, үр дүн хангалтгүй зөрчил дутагдал давтагдсаар байна.*” гэсэн дүгнэлтийг өгсөн.

Гүйцэтгэлийн аудитаар нийт 303.3 сая төгрөгийн 11 зөрчил илрүүлж, алдаа зөрчлийг арилгах 150.0 сая төгрөгийн 2 зөрчилд албан шаардлага, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 153.2 сая төгрөгийн 9 зөвлөмж өглөө.

Аудит хийгдсэн хугацаатай холбоотойгоор албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 60, аудитын өртөг 15.0 сая төгрөг байна.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас олгосон хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилт

Тус аудитыг өөрийн санаачилгаар гүйцэтгэсэн бөгөөд аудитад Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас 2019-2020 онд санхүүжүүлсэн 8 хөтөлбөрийн хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, түүнд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий төрийн захиргааны байгууллагууд, хөтөлбөр, арга хэмжээг гүйцэтгэгч нарын үйл ажиллагааг хамрууллаа.

Аудитаар илэрсэн гол зөрчлүүдийг дурдвал:

- Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд төлөвлөсөн ажлын байр бий болоогүй, хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин 2020 онд аймгийн хэмжээнд өмнөх оноос 6.2%-иар буурсан
- Хөтөлбөр тус бүрээр зорилтот түвшиндээ хүрч ажиллаагүй.
- Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, хөтөлбөрийн үр дүнг тооцож, дүн шинжилгээ хийгээгүй

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйл, аудитын дүнд үндэслэн *“ХЭДС-аас хэрэгжүүлсэн хөтөлбөр, арга хэмжээний үр дүнгээр төлөвлөсөн ажлын байр нэмэгдээгүй, өмнөх онтой харьцуулахад хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин буурсан үзүүлэлттэй байна.”* гэсэн дүгнэлтийг өгсөн.

Аудитаар 112.1 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, зөрчлийг арилгуулах, давтан гаргахгүй байх 99.8 сая төгрөгийн 3 албан шаардлага, үйл ажиллагааны үр дүнг сайжруулах чиглэлээр 7 зөвлөмж өглөө.

Аудит хийгдсэн хугацаатай холбоотойгоор албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

Аудитад зарцуулсан хүн/өдөр 40, аудитын өртөө 41.6 сая төгрөг байна.

Тайлант хугацаанд хийж гүйцэтгэсэн гүйцэтгэлийн аудитын үр дүнд 23 санхүүгийн бус үр өгөөжийг төлөвлөж холбогдох байгууллагуудаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ТАЛААР

Тайлант хугацаанд бие даан гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн нийцлийн аудит байхгүй бөгөөд Санхүүгийн тайлангийн аудитад нийцлийн аудитын хослуулан гүйцэтгэж, төсөв захирагчдын 2020 ойн санхүүгийн үйл ажиллагаанд Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд аудит хийлээ. Аудитаар илэрсэн зөрчлийг арилгуулах 41 албан шаардлага өгсөн байна. Албан шаардлагын хэрэгжилт 100.0 хувьтай байна.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. ИТХ-ЫН ХҮСЭЛТЭЭР БОЛОН ӨӨРИЙН САНААЧИЛГААР ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЛААР

Аймгийн ИТХ-д үзүүлэх үйлчилгээний талаар:

Төрийн аудитын газраас Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасан хугацаанд орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийж, тайланг аймгийн ИТХ-д хүргүүлээ.

Аймгийн ИТХ-д дэмжлэг үзүүлж, мэдээллээр хангах зорилгоор “Улсын төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө”, Орон нутгийн төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө”-д хийсэн гүйцэтгэлийн аудитын тайланг тус тус ажиллалаа.

Тайлант хугацаанд ИТХ-ын хүсэлтээр “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас олгосон хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилт”, өөрийн санаачилгаар “Орон нутгийн төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө” сэдэвт гүйцэтгэлийн 2 аудит хийгдсэн байна.

2021 онд баталсан аудитын сэдэв, төлөвлөгөөний хүрээнд аймгийн ИТХ-ын болон өөрийн санаачилгаар гүйцэтгэсэн 2 гүйцэтгэлийн аудитад давхардсан тоогоор 121 байгууллагыг хамруулж, аудитад зарцуулсан хүн өдөр 4/100, аудитын өртөг 56.6 сая төгрөг, 90 илүү цаг зарцуулсан байна.

Тайлант хугацаанд хийж гүйцэтгэсэн Гүйцэтгэлийн аудитаар нийт 415.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, 249.9 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 5 албан шаардлага өгч, алдааг засах, дахин гаргахгүй байх 16 зөвлөмж өглөө. Аудитыг гүйцэтгэсэн хугацаанаас шалтгаалан албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ. ДОТООД АЖЛЫН ТАЛААР:

6.1 Сургалтын талаар

Төрийн аудитын байгууллагын мэргэжлийн тасралтгүй сургалтын хөтөлбөр, байгууллагын дотоод сургалтын төлөвлөгөөний дагуу албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, суралцах нөхцөл бололцоог хангах зорилгоор албан хаагчдаас ерөнхий мэдлэгийн болон мэргэжлийн чиглэлээр ирүүлсэн 32 саналыг нэгтгэж, байгууллагын дотоод сургалтын төлөвлөгөөний төслийг хянаж, төлөвлөгөөг баталлаа.

Дотоод сургалтын төлөвлөгөөний дагуу тайлант хугацаанд 5 удаагийн сургалт зохион байгуулахаар төлөвлөсний дагуу сургалтыг зохион байгуулж ажилласан.

ҮАГ-аас 2021 оны 04 дүгээр сарын 30-нд цахимаар зохион байгуулсан төрийн аудитын байгууллагын удирдах ажилтны семинарт Тэргүүлэх аудитор хамрагдлаа.

ҮАГ-аас зохион байгуулсан 13 удаагийн цахим хурал, 2 удаагийн цахим сургалтад тус тус хамрагдсан байна. Үүнд: МТТ-өөс Программын танилцуулга хийх,

мэдээлэл өгөх 7 удаа, ТГ, ЗУГ-аас зохион байгуулсан ТАБ-ын бүтэц, тулгамдаж буй асуудлын талаар мэдээлэл өгөх 2 удаа, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын орлогч Г.Эрдэнэцэцэг, Харилцаа хамтын ажиллагааны газрын дарга О.Тэгшгэрэл нар аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын тэргүүлэх аудиторуудтай “Төрийн аудитын байгууллагын 2019-2023 онд хэрэгжүүлэх харилцагч талуудын оролцооны стратеги төлөвлөгөө”, “Төрийн аудитын үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог хангах стратеги” сэдвээр 1 удаа, ГА-тай холбоотой зохион байгуулсан 3 цахим хуралд тус тус оролцлоо.

Тэргүүлэх аудитор Удирдлагын академийн “Эрхэлсэн түшмэлийн мэргэшүүлэх багц сургалт”-д зайн хэлбэрээр суралцаж, сертификат авсан.

Тайлант хугацаанд зохион байгуулсан сургалтуудыг харуулбал:

2021 оны эхний хагас жилд байгууллагын албан хаагчид өөрсдийн мэдлэг боловсролоо дээшлүүлж, Тэргүүлэх аудитор эрхэлсэн түшмэлийн мэргэшүүлэх багц сургалтад 2021.04.01-06.11-ний хооронд цахимаар, аудитын менежер Г.Наранбаяр татварын итгэмжлэгдсэн нягтлан бодогчийн эрх сунгах онлайн сургалт, шалгалтад, аудиторууд ММНБ-ийн тасралтгүй боловсролын сургалтад, аудитор Б.Анхтуяа, МНБ-ийн эрх олгох шалгалтад тус тус хамрагдаад байна.

6.2 Хамтын ажиллагааны талаар

2021 оны 01 дүгээр сард төсвийн захирагч нарт Санхүүгийн тайлангийн аудит эхлэхтэй холбоотойгоор санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад анхаарах асуудал, тайланг хуулийн хугацаанд ирүүлэх талаарх мэдээлэл болон сургалтыг зохион байгуулж ажиллалаа.

Мөн аймгийн Удирдах ажилтны шуурхай зөвлөгөөнд 2021.05.24-ний өдөр байгууллагын үйл ажиллагааны талаарх товч мэдээлэл, танилцуулга, Төрийн аудитын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын талаар мэдээллийг хийсэн.

6.3 Архив, албан хэрэг хөтлөлт:

2021 оны эхний хагас жилд байгууллагын албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг холбогдох хууль, дүрэм, заавар, стандартын хүрээнд зохион байгуулж, төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн заавар, дүрэм, журам, стандартын шаардлага хангасан баримт бичиг боловсруулж ирсэн, явсан албан бичгийг тухай бүрд нь

бүртгэж, цохогдсон холбогдох албан тушаалтанд танилцуулан шийдвэрлэлтэд хяналт тавьж ажиллалаа.

Дарга, тэргүүлэх аудиторын тушаал болон аудитын явцад илэрсэн зөрчлийн акт, албан шаардлагын үндэслэл болгосон хууль, тогтоомж, шийдвэрийн заалтуудыг тухай бүр хянаж хууль эрх зүйн зөрчилгүй гаргууллаа.

Тайлант хугацаанд Тэргүүлэх аудиторын “А” тушаал 14, “Б” тушаал 5, явуулсан бичиг 179, цахим болон цаасаар ирсэн нийт 479 /цахим 106/ албан бичгээс 78 нь хариутай бичиг ирснийг хугацаанд нь шийдвэрлэж холбогдох байгууллагуудад хүргүүлж ажилласан байна. Able программын цахим бүртгэлд ирсэн, явуулсан бичгийг тухай бүр оруулж цахим бүртгэл үүсгэн ажиллаж хэвшсэн байна.

Албан хэрэг хөтлөлтийн эргэлтийн мэдээг сар бүрийн 05-ны дотор гаргаж удирдлагад мэдээлж хэвшсэн байна. Албан хэрэг хөтлөлтийн стандарт, МУЕА-ын 2020 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн А/03 дугаар тушаалын дагуу хэвлэмэл хуудсыг үнэн зөв дугаарлуулж, ашиглалтад хяналт тавьж ажиллалаа.

Аудит хийж дууссан тухай бүр аудитын тайлан, ажлын баримтуудыг үдэж цэгцлэн, нийт 70 баримтыг архивын ажилтанд хүлээлгэн өглөө.

Аудитын үйл ажиллагаатай холбоотой 109 албан шаардлага, 73 төлбөрийн актыг хэвлэмэл хуудсанд архивын стандартын дагуу хэвлэжээ.

Төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн зааврын дагуу байгууллагад хөтлөгдөх 30 нэр төрлийн архивын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг гаргаж баталгаажууллаа. Аймгийн Архивын тасгаас ирүүлсэн албан бичгийн дагуу байгууллагын архивын хадгаламжийн нэгжийн мэдээг хугацаанд нь гаргаж хүргүүлсэн. Байгууллагын хэмжээнд хадгалагдаж байгаа архивын нэгжийг он цагийн дарааллаар цэгцлэн хадгалж байна.

Байгууллагын ББНШК-ыг шинэчлэн баталж, баримт нягтлан шалгах комиссын дүрмийг болосруулан баталлаа.

2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар төрийн аудитын байгууллагад хадгалагдаж буй байнга хадгалах 329, түр хадгалах 238, нийт 567 ш архивын баримт хадгалагдаж байна.

Лавлагаа олгох бүртгэлийг журмын дагуу хөтөлж хэвшсэн ба журмын дагуу байгууллагын архиваас 1 байгууллагын хүсэлтийн дагуу 36 хуудас баримтыг тэмдэглэл хөтлөн хуулбарлан олгосон байна.

Албан хэрэгцээнд бүртгэлээр 2018, 2019, 2020 оны 16 баримтыг 3 албан хаагчид өгч ашиглуулан, буцаан хүлээн авсан байна.

6.4 Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлт:

Тайлант хугацаанд 1 иргэн болон байгууллагын өндөр настнаас нийт 2 өргөдөл ирүүлснийг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд, хугацаанд нь шийдвэрлэж хариу хүргүүллээ.

6.5 Шагнал урамшуулал:

Төрийн хяналтын байгууллага үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойг тохиолдуулан Төрийн аудитын байгууллагын “Хүндэт жуух бичиг”-ээр шагнуулахаар аудитор Б.Анхтуяаг шагналд тодорхойлон холбогдох материалыг ҮАГ-т хүргүүлээд байна.

Аймгийн удирдах байгууллагаар дамжуулан харъяалалтай өндөр настан Д.Санжидмааг Төрийн дээд “Алтангадас” одон, А.Мөнхцэцэгийг “Хөдөлмөрийн хүндэт” медаль-иар тус тус шагнуулахаар холбогдох материалыг бүрүүлэн хүргүүлсэн.

6.6 Мэдээллийн ил тод байдал, мэдээлэл түгээх үйл ажиллагаа:

2021 оны эхний хагас жилд үйл ажиллагаа ил тод, нээлттэй байдал, аудитын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллүүдийг олон нийтэд хүргэх зорилгоор www.audit.mn цахим хуудсанд байгууллагын болон аудитын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллүүдийг тухай бүр байршуулсан байна.

Тайлант хугацаанд хийгдсэн аудитын тайланг тухай бүр цахим хуудсанд байршуулан ажилласан ба нийт 62 тайланг байршуулснаас Санхүүгийн аудитын тайлан 60, ГА-ын тайлан 2 байна.

ҮАГ-аас албан бичгээр болон цахимаар ирүүлсэн чиглэлийн дагуу хэрэгжилтийг хангаж, сар бүрийн ажлын тайлан, хүний нөөцийн мэдээг хугацаанд нь гаргаж, 109 удаагийн мэдээ, судалгааг хүргүүлсэн ба ХБТГ болон Аудитын нэгдүгээр газарт 24 удаагийн, Аудитын хоёрдугаар газарт 18 удаагийн, Аудитын гуравдугаар газарт 8 удаагийн, Тамгын газарт 50 удаагийн, МТТ-д 9 удаагийн тайлан, мэдээ, судалгааг хүргүүлсэн байна. /Дэлгэрэнгүйг хавсралтаар харуулав./

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Нийт оруулбал зохих 68 мэдээллийг бүрэн оруулсан байна. Шилэн дансны мэдээллийг цаг хугацаанд нь тайлагнасан ба 2020 оны жилийн эцсийн, 2021 оны 01 дүгээр улирлын тайланг хугацаанд нь илгээсэн. 2 дугаар улирлын байдлаар хугацаа хоцорсон мэдээлэл байхгүй байна.

Байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан үйл ажиллагааны мэдээг олон нийтэд түгээж хэвшсэн бөгөөд цаг үеийн шинжтэй 9 мэдээллийг байршуулсан байна. Дотоод үйл ажиллагаанд ашиглах мэдээллийн самбарыг байнга ажиллуулахаас гадна дэлгэцэнд аудиттай холбоотой мэдээллийг тогтмол байршуулж байна.

Үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангах зорилгоор аймгийн ИТХ-ын даргад 4 удаа, аймгийн Засаг даргад 3 удаа шаардлагатай аудитын тайлангуудыг тухай бүр хүргүүлэн ажиллалаа.

6.7 Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх

Төрийн аудитын байгууллагын ажилтан албан хаагчдын хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг Авлигын эсрэг хуулийн дагуу хугацаанд нь хүлээн авч, мэдээ тайланг ҮАГ-т хүргүүлэн, Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

Төрийн болон албаны нууцтай холбоотойгоор ажилтнуудын хувийн дугаар бүхий лацыг тогтмол ашиглаж хэвшсэн байна.

Тайлант хугацаанд 6 албан хаагчийн ХАСХОМ-ийг хуульд заасан хугацаанд хүлээн авч, хянан баталгааны хуудсыг баталгаажууллаа. 2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар 1 албан хаагчийн ХАСУМ болон шинээр томилогдон ажилласны ХАСХОМ-ыг хуулийн хугацаанд гаргуулан авч баталгаажуулсан

ЭБАТ-ын боловсруулсан авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хянаж баталсан бөгөөд хагас жилд төлөвлөгдсөн 23 ажлуудыг бүрэн хэрэгжүүллээ.

Аудит хийх тухай бүрд маягтын дагуу ашиг сонирхлын зөрчилгүй тухай 75 мэдэгдлийг гаргаж баталгаажуулсан байна. Аудитын үйл ажиллагааг сонирхлын зөрчлөөс ангид хэрэгжүүлж байна. Тайланд хугацаанд ашиг сонирхлын зөрчил үүсгэсэн ажилтан байхгүй байна.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЛААР

2021 оны эхний хагас жилд нийт 148.4 сая төгрөгийн урсгал үйл ажиллагааны төсөв батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 147.0 сая төгрөгийг зарцуулж, өр, авлагагүй ажилласан байна. Тайлант хугацаанд зарцуулсан нийт зардлын 94.5% буюу 140.2 сая төгрөгийг цалин, НДШ зардал, 5.2% буюу 7.7 сая төгрөгийг бараа үйлчилгээний бусад зардалд 0.3% буюу 0.5 сая төгрөг нь тэтгэмж урамшууллын зардал зарцуулсан байна.

Төсвийн тухай хуульд заасны дагуу байгууллагын санхүүгийн тайланг НББ-ийн “Юникус” программаар улирал тутам бэлтгэн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр гаргаж, ЯАГ-т хүргүүлж, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллалаа. ажиллалаа.

Байгууллагын 2022 оны төсвийг төлөвлөн, төсвийн хязгаарын санал боловсруулж, төсвийн төслийн саналыг бэлтгэн 2021 оны 05 дугаар сард ЯАГ-т хүргүүлсэн. Санхүү хөрөнгө оруулалтын хэлтсээс ирүүлсэн санхүү, төсөвтэй холбоотой мэдээ, судалгаа, мэдээллийг цаг тухайд нь гаргаж, хүргүүлэн ажилласан.

Хуулийн дагуу ЯАГ-ын гэрээний хүрээнд “Мишээл-Од Аудит” ХХК-иар 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд санхүүгийн тайлангийн аудит хийлгэж, баталгаажуулан “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт авлаа.

Төсвийн ил тод байдлыг хангаж, төсвийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх, байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилтын хүрээнд сар бүр нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тооцоог тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулан, албан хаагчдын нийгмийн даатгалын дэвтэрт бичилтийг хийлгэж, НДШ, ХХОАТ-ын өр, авлагагүй ажиллалаа.

МУЕА-аас 2020 оны 11 дүгээр сард ирүүлсэн чиглэлийн дагуу тайлант хугацаанд Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан байгууллагуудаас аудитын үйлчилгээний төлбөр аваагүй, мөн ХАК-иар гэрээний үндсэн дээр аудит хийлгээгүй тул нэмэлт санхүүжилтийн дансаар орлого болон зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байна.

2021 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахтай холбоотой Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн дагуу байгууллагын эд хөрөнгийн тооллого хийх бүрэлдэхүүнийг Тэргүүлэх аудиторын тушаалаар томилж, хөрөнгийн тооллогыг хийлээ. Тооллогын үр дүнгээр албан хаагчдын хэрэглэж байгаа эд хөрөнгийн

ашиглалтын бүртгэлийг шинэчлэн хөтөлж, гарын үсгээр баталгаажууллаа. Хөрөнгө тус бүрийг кодын дагуу зурагжуулан зургийн цомогт баяжилт хийлээ.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, 2021 оны эхний хагас жилд оруулбал зохих 68 мэдээллийг цаг хугацаанд нь бүрэн байршуулж, хугацаа хоцролт байхгүй.

Төсвийн тухай хууль болон Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу 2021 оны батлагдсан төсвийн хуваарь болон сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг мэдээллийн самбарт цаасан хэлбэрээр байршуулж хэвшсэн бөгөөд тайлант хугацааны төсөв, санхүүгийн үйл явц ил тод, нээлттэй болсон байна.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ. ДҮГНЭЛТ, САНАЛ

Дүгнэлт: 2021 оны эхний хагас жилийн Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажил, үйлчилгээг 100% хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

ҮАГ-т уламжлах санал, хүсэлт:

1. Орон тооны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалан Санхүү, гүйцэтгэл, нийцлийн аудитыг хийж гүйцэтгэхэд төрөлжсөн аудитын багийн зохион байгуулалтаар ажиллах боломжгүй байдаг тул орон тоог 1-ээр нэмэгдүүлэх,
2. Орон нутаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад тогтвор суурьшилтай, тасралтгүй ажиллаж байгаа ажилтнуудын нийгмийн баталгааг хангах, мөнгөн дэмжлэг үзүүлэх
3. Орон нутаг дахь Төрийн аудитын байгууллагын ажилтнуудыг улсын эмнэлэгт нарийн мэргэжлийн үзлэг, оношилгоонд хамруулах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх талаар бодлогын хэмжээнд шийдвэрлэх